
Лондар С. Л.,

*доктор економічних наук, професор,
ректор Українського державного
університету економіки і фінансів*

ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ: МОЖЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ

Адекватна інвестиційна політика держави дозволяє забезпечити необхідні темпи приросту обсягів виробництва, вчасну зміну структури суспільного виробництва завдяки впровадженню досягнень науково-технічного прогресу, вирішенню актуальних соціальних проблем.

Останнім часом в економічній теорії¹ дедалі більше наголошується на тому, що людство вступає в нову епоху свого розвитку – інформаційну, – в якій інформація стає найбільш суттєвим чинником функціонування економічної системи. Економіка нового типу визначається як інформаційна та глобальна. Американський дослідник М. Кастельс² пояснює ці визначальні риси так: інформаційною ця економіка є тому, що продуктивність праці і конкурентоздатність агентів у ній залежать передусім від їх здатності генерувати, обробляти і ефективно використовувати інформацію, яка базується на знаннях. Глобальною вона є тому, що діяльність економічних агентів, зокрема, виробництво, організація фінансових потоків, потоків товарів, послуг організовується в глобальному масштабі з використанням розгалуженої мережі інформаційно-комунікаційних засобів. В економіці нового типу наукові знання є економічним фактором, вони безпосередньо визначають параметри економічного зростання, впливають на рішення щодо здійснення інвестиційно-інноваційної діяльності та формують вимоги до робочої сили. Такій економіці притаманні значне підвищення оперативності прийняття рішень суб'єктами економічної діяльності, порівняльність інформаційних можливостей великих, середніх та малих підприємств, інтелектуалізація праці, більш короткий, ніж у традиційній економіці, час існування нового бізнесу, глобальний характер економіки, коли менеджмент, ринки, організація виробництва, технології не мають національних кордонів.

Світовий досвід показує, що забезпечення економічного зростання в умовах становлення глобальної інформаційної економіки вимагає створення відповідних механізмів, які стимулюють інвестиційно-інноваційну діяльність і реалізують її в господарській практиці. В промислових високорозвинених країнах частка інвестицій у валовому внутрішньому продукті є не меншою 40 %. На рис. 1 зображено схематичну структуру ВВП (за нульового платіжного балансу) для двох гіпотетичних країн з великим та малим обсягом ВВП на душу населення, який вимірюється за паритетом купівельної спроможності (ПКС) національних валют до долара. Якщо говорити про суто фізичне споживання населення (домогосподарства), пов'язане з підтриманням життєдіяльності, то обсяги такого споживання на одну людину як у “бідній” (1), так і “багатій” (2) країні в термінах ПКС будуть близькими. За умови, що відносна частка ВВП, яка споживається

урядовими структурами, є однаковою, наприклад 40 % ВВП, ми будемо мати зовсім різні можливості для однієї та другої країни щодо внутрішнього інвестування: інвестиції в “багатій” країні будуть суттєво більші, ніж інвестиції в “бідній” країні. Щоб перевірити сформульовану гіпотезу, слід дослідити залежність витрат на державне управління у широкому діапазоні зміни ВВП на душу населення.

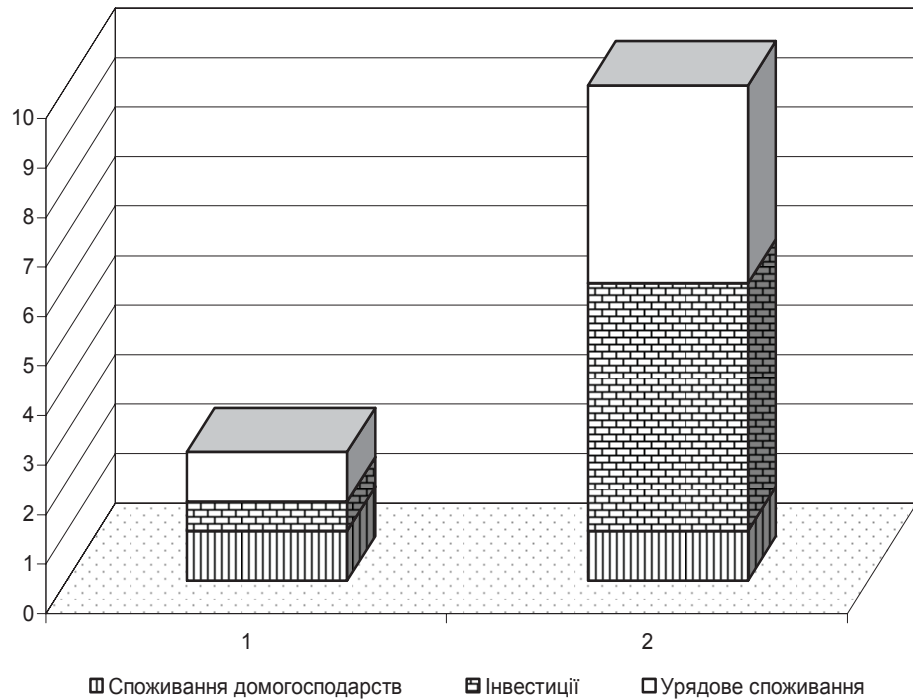

Рис. 1. Структура ВВП (за нульового платіжного балансу) для двох гіпотетичних країн з малим (1) та великим (2) обсягом ВВП на душу населення, який вимірюється за паритетом купівельної спроможності національних валют до долара

На рис. 2 наведено залежність витрат на державне управління від обсягу ВВП, який вироблявся в країнах пострадянського простору в 1995–2000 рр., обрахованого за купівельною спроможністю національних валют до долара США. Для побудови залежності використано статистичні дані³ щодо таких країн: Вірменія, Азербайджан, Білорусь, Грузія, Казахстан, Киргизстан, Росія, Таджикистан, Україна. Слід відмітити, що ця залежність з точністю ($R^2 = 0,879$) може бути представлена квадратичною прямою з параметрами $y = 10^{-5}x^2 + 0,121x - 7,751$. Це означає, що обсягом коштів, які відчужуються до централізованих фондів, визначаються обсягом ВВП, але пропорція відчуження зростає з ростом обсягу ВВП у термінах ПКС: від 10 % для найбіднішої із досліджених країн – Таджикистану до майже 20 % для найбагатшої на пострадянському просторі Росії. Водночас варто зауважити: держави, які не здатні забезпечити ВВП за ПКС більше ніж 1000 дол. США на душу населення, практично позбавлені можливості формувати централізовані

кошти. Відчуження коштів за цих умов може поставити населення на межу виживання. Слід звернути увагу також на позицію України, яка мала на той час ВВП у термінах ПКС близько 3,4 тис. дол. США на одну людину: витрати на державне управління становили 700–800 дол. США, тоді як за модельною кривою їх обсяг мав дорівнювати близько 500 дол. США, тобто централізація коштів через державні фінанси була надмірною.

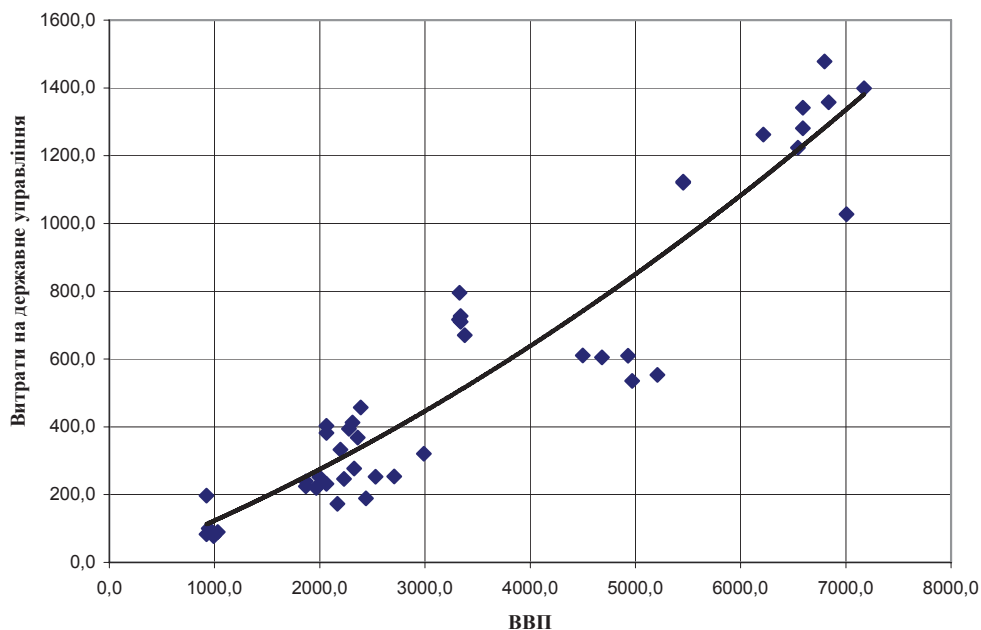

Рис. 2. Залежність витрат на державне управління від обсягу ВВП, обрахованого за купівельною спроможністю національних валют до долара США для таких країн: Вірменія, Азербайджан, Білорусь, Грузія, Казахстан, Киргизстан, Росія, Таджикистан, Україна (1995–2000 рр.), дол. США на душу населення

На рис. 3 показано обсяги чистих внутрішніх інвестицій (валове нагромадження мінус споживання основного капіталу) в зазначених країнах у 1995–2000 рр. Можна зауважити, що певної закономірності, тенденції не спостерігається. Для всіх досліджуваних країн, в середньому, незалежно від обсягу ВВП на душу населення, чисті інвестиції за рік склали близько 200 дол. США. Слід зазначити, що для таких країн, як Білорусь та Росія статистичні дані про споживання капіталу взагалі не наведено, а отже розрахувати обсяг чистих інвестицій неможливо.

Щодо можливості державної підтримки інвестиційної діяльності, особливо в секторі інноваційної діяльності, важливе значення має обсяг фінансових ресурсів держави, які можуть спрямовуватися за позицією “колективні витрати” на державне управління. Саме сюди входять, зокрема, витрати, пов’язані із бюджетом розвитку, витрати на наукову діяльність тощо. Загальні закономірності щодо зміни обсягу колективних витрат на державне управління в досліджуваному діапазоні ВВП показано на рис. 4. Як видно з

рисунка, при зростанні рівня ВВП у термінах ПКС починаючи з 5 тис. дол. США на душу населення частка обсягу колективних витрат у загальній сумі державних витрат може зростати. Це означає, що за даних умов держава може собі дозволити збільшення витрат на фінансову підтримку сфер економіки, які розвивають виробництво на основі наукомістких технологій, сприяють економічному зростанню та прогресивній зміні структури економіки.

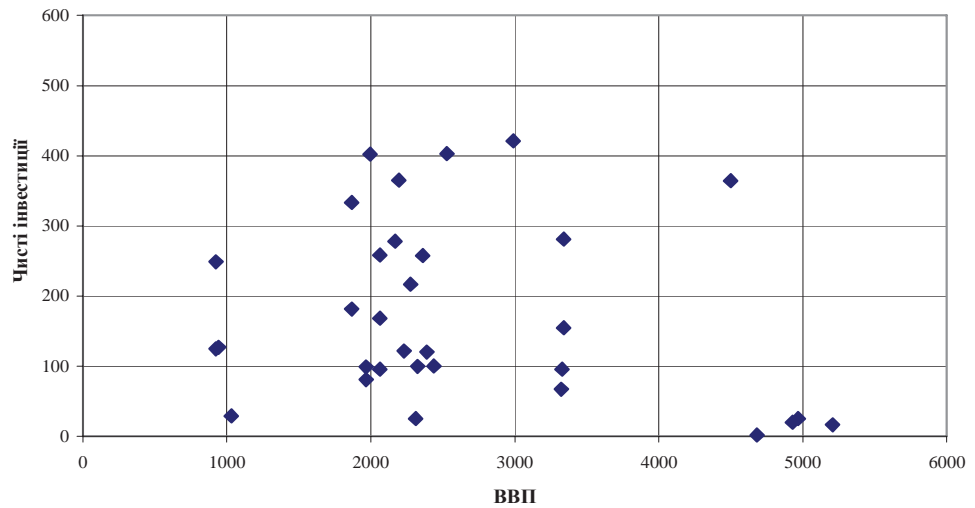

Рис. 3. Обсяги чистих інвестицій (валове нагромадження мінус споживання основного капіталу) в 1995–2000 рр. у таких країнах: Вірменія, Азербайджан, Грузія, Казахстан, Киргизстан, Таджикистан, Україна, дол. США на душу населення

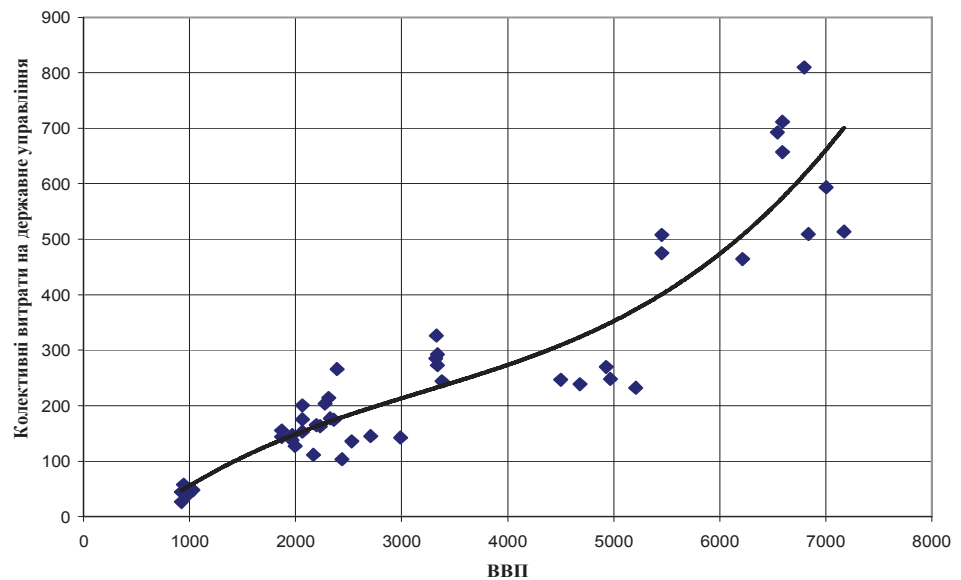

Рис. 4. Залежність обсягу колективних витрат на державне управління від обсягу ВВП, обрахованого за купівельною спроможністю національних валют до долара США для таких країн: Вірменія, Азербайджан, Білорусь, Грузія, Казахстан, Киргизстан, Росія, Таджикистан, Україна (1995–2000 рр.), дол. США на душу населення

Стосовно України варто зазначити, що обсяг ВВП у термінах ПКС навіть у 2005 р. не перевищив 5 тис. дол. США. Але необхідно відмітити й інше. На сьогодні достеменно неможливо визначити обсяги тіньового ВВП, який виробляється в Україні. Про те, що вони суттєві, свідчать результати виконання державного бюджету в 2005 р.⁴ Достатньо навести лише такий факт: реальний ВВП (база оподаткування) зріс у 2005 р. всього на 2,6 %, в той час як доходи загального фонду державного бюджету збільшилися на 63 %, причому доходи загального фонду, які забезпечувалися ДПА, зросли на 52 % (з 32,0 млрд грн у 2004 р. до 48,5 млрд грн у 2005 р.) а доходи загального фонду, які забезпечувалися ДМС, – на 73 % (з 17,2 млрд грн у 2004 р. до 29,8 млрд грн у 2005 р.). Отже, очевидно, що резерви для збільшення обсягів державної підтримки інвестиційно-інноваційної діяльності в Україні є.

В умовах сучасної динаміки світового соціально-економічного розвитку Україні для підвищення рівня життя своїх громадян, хоча б на декілька пунктів, у ієрархії країн за ВВП необхідно випереджати сусідів у рейтингу за темпами зростання. Розрахунки⁵ показують, що в 2003 р. рівень ВВП на душу населення за ПКС стосовно деяких країн пострадянського простору складав: щодо Білорусі – 88,3 %, Румунії – 76,8, Казахстану 75,7, Болгарії – 69,7, Росії – 59,6, Польщі – 48,2 %. Отже, щоб зрівнятися із Білоруссю, достатньо на один рік перевищити її темпи зростання на 5 відсоткових пунктів, Росії – на 3 відсоткових пункти протягом 4-х років, Польщі – на 4 відсоткових пункти протягом 8-ми років, США – на 6 відсоткових пунктів протягом 33-х років⁶.

Важливим чинником економічного зростання, як показує світова практика, є створення сприятливого інвестиційного клімату і залучення прямих іноземних інвестицій (ПІІ). Лише окремі країни змогли суттєво змінити свої позиції в ієрархії країн щодо ВВП протягом останніх років (табл. 1) і, зокрема, завдяки успішному залученню ПІІ⁷.

Таблиця 1

Позиція окремих країн за рівнем ВВП на душу населення (за ПКС) у 1987 та 2002 р.

Країна	1987	2002	Країна	1987	2002
США	1	2	Німеччина	15	16
Люксембург	2	1	Велика Британія	16	10
Канада	3	5	Нова Зеландія	17	19
Данія	4	6	Іспанія	18	18
Швеція	5	12	Ірландія	19	4
Норвегія	6	3	Греція	20	20
Австрія	7	8	Португалія	21	21
Фінляндія	8	15	Мексика	22	26
Бельгія	10	11	Південна Корея	23	22
Нідерланди	11	7	Туреччина	24	27
Франція	12	13	Угорщина	25	23
Італія	13	17	Словаччина	26	24
Японія	14	14	Польща	27	25

Як видно з табл. 1, найбільший стрибок у цій ієрархії здійснила Ірландія, яка у 1987 р. була дев'ятнадцятою серед 27-ми країн ОЕСР, а у 2002 р. — четвертою. Головними структурними складовими її високодинамічного розвитку, що спостерігався наприкінці минулого — на початку поточного століття, став сплеск потоків прямих іноземних інвестицій, що були спрямовані на розвиток сфери інформаційно-телекомунікативних технологій.

Обсяги ПІІ в економіку окремих країн, за даними Світового банку⁸, в 2000—2004 рр. наведено в табл. 2. У 2005 р. зазначені інвестиції в Україну суттєво зросли і становили 7,2 млрд дол. США. Найбільш значні з них: купівля “Криворіжсталі” — 4,8 млрд дол. США, банку “Аваль” — 1,1 млрд дол. США. Отже, можливості України в цьому напрямку далеко не вичерпані⁹.

Таблиця 2

Прямі іноземні інвестиції в економіку окремих країн за даними Світового банку

Країна	Рік	Населення, осіб	ВВП		Прямі іноземні інвестиції	
			дол. США	дол. США на 1 особу	дол. США	дол. США на 1 особу
США	2000	282 224 000	9 764 800 036 864	34 599,5	321 273 987 072	1130,4
	2001	285 318 016	10 048 999 784 448	35 220,4	167 020 003 328	585,4
	2002	288 368 992	10 428 999 532 544	36 165,5	72 409 997 312	251,1
	2003	290 809 984	10 948 546 920 448	37 648,5	39 888 998 400	137,2
	2004	293 507 424	11 667 514 589 184	39 752,0	115 531 997 184	393,6
Японія	2000	126870000	4 746 067 836 928	37 408,9	8 227 199 488	64,8
	2001	127140000	4 162 363 064 320	32 738,4	6 190 970 880	48,7
	2002	127399000	3 972 485 349 376	31 181,5	9 087 241 216	71,3
	2003	127573000	4 300 857 933 824	33 712,9	6 238 316 544	48,9
	2004	127764360	4 623 398 076 416	36 186,9	7 804 839 936	61,1
Німеччина	2000	82210000	1 870 278 295 552	22 750,0	210 086 330 368	2555,5
	2001	82333000	1 855 659 966 464	22 538,5	26 171 146 240	317,9
	2002	82508000	1 986 071 887 872	24 071,3	50 537 263 104	612,5
	2003	82541000	2 403 160 293 376	29 114,8	25 567 795 200	309,8
	2004	82630656	2 714 417 758 208	32 850,0	-38 568 882 176	
Франція	2000	58893000	1 308 400 549 888	22 216,6	42 369 646 592	719,4
	2001	59190600	1 320 433 090 560	22 308,2	50 357 145 600	850,8
	2002	59485000	1 436 872 736 768	24 155,2	49 542 258 688	832,9
	2003	59762000	1 757 612 867 584	29 410,2	43 067 568 128	720,7
	2004	59990540	2 002 582 110 208	33 381,6	24 505 476 800	408,5
Великобританія	2000	58880000	1 439 347 900 416	24 445,5	122 156 843 008	2074,7
	2001	59050000	1 430 886 678 528	24 231,8	53 842 145 280	911,8
	2002	59229000	1 563 708 096 512	26 401,1	25 531 789 312	431,1
	2003	59329000	1 794 878 341 120	30 253,0	20 696 207 360	348,8
	2004	59405000	2 140 898 066 432	36 039,0	78 437 392 384	1320,0

Продовження таблиці 2.

Країна	Рік	Населення, осіб	ВВП		Прямі іноземні інвестиції	
			дол. США	дол. США на 1 особу	дол. США	дол. США на 1 особу
Італія	2000	57690000	1 074 763 595 776	18 630,0	13 176 402 944	228,4
	2001	57704720	1 090 411 298 816	18 896,4	14 873 909 248	257,7
	2002	57690132	1 186 173 812 736	20 561,1	14 699 160 576	254,8
	2003	57646268	1 468 313 632 768	25 471,1	16 537 792 512	286,9
	2004	57573184	1 672 301 903 872	29 046,5	.....	
Канада	2000	30769700	713 795 698 688	23 198,0	66 144 235 520	2149,7
	2001	31081900	704 690 061 312	22 672,0	27 528 687 616	885,7
	2002	31362000	724 852 473 856	23 112,4	20 940 285 952	667,7
	2003	31630000	856 522 817 536	27 079,4	6 273 226 240	198,3
	2004	31902426	976 764 183 040	30 617,2	6 546 058 240	205,2
Росія	2000	145555008	259 708 502 016	1784,3	2 712 999 936	18,6
	2001	144752000	306 602 672 128	2118,1	2 468 999 936	17,1
	2002	144070800	345 055 821 824	2395,0	3 461 132 032	24,0
	2003	143424992	430 115 323 904	2998,9	7 958 020 096	55,5
	2004	142814208	582 394 970 112	4078,0	.....	
Україна	2000	49501000	31 261 528 064	631,5	595 000 000	12,0
	2001	49093000	38 009 344 000	774,2	792 000 000	16,1
	2002	48717300	42 392 895 488	870,2	693 000 000	14,2
	2003	48355700	50 132 955 136	1036,8	1 424 000 000	29,4
	2004	48007900	65 149 341 696	1357,1	1 696 300 000	35,3

Іншим шляхом державної підтримки інвестиційно-інноваційної діяльності є надання податкових пільг та інших преференцій для здійснення окремих інвестиційних проектів. Зарубіжна практика стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності в країнах світу є досить різною. В законодавстві одних країн акцент робиться на інвестиційні та амортизаційні пільги (Великобританія, ФРН), а в інших – поєднуються податкові й амортизаційні пільги (США, Японія, Франція)¹⁰. У багатьох країнах світу інвестиційно-інноваційна діяльність здійснюється через створення оптимальних форм організації виробництва з залученням науково-технічної інформації та формуванням відповідної інфраструктури (інкубатори малого бізнесу, інноваційно-технологічні центри, інноваційно-промислові комплекси, технопарки, технополіси).

У світі провідною формою інноваційної діяльності визнано технопарки, в рамках яких і реалізуються проекти, що передбачають серйозні витрати на наукові дослідження та впровадження їх результатів у виробництво. Процес створення різних структур для підтримки інноваційної діяльності активізувався ще на початку 50-х рр. минулого століття. В США у 1951 р. було сформовано Стенфордський парк на території однойменного університету. На сьогодні в

США функціонує більш, ніж 160 технопарків. Це становить понад 30 % від загальної кількості технопарків у світі. В 1956 р. подібна структура була реалізована в СРСР: Новосибірське наукове містечко мало повне державне забезпечення. В 1969 р. створено науковий парк Кембріджського університету у Великобританії. Протягом 80-х рр. швидко розвинулися технопарки в Європі та Японії. У 1985 р. був сформований перший науково-промисловий парк у Китаї, в м. Шенчжене, на базі місцевого університету.

Слід відмітити, що практично всі технопарки створювалися на базі вищих навчальних закладів або університетів, де зосереджено інтелектуальний потенціал, здатний розробляти наукові ідеї, нові технології. Технологічна інформація передавалася і впроваджувалася у виробництво нових наукомістких товарів та послуг за участю технопарків.

До 2006 р. в нашій країні було зареєстровано і діяло 8 технологічних парків: “Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона”, “Інститут монокристалів”, “Вуглемаш”, “Напівпровідникові технології і матеріали, оптоелектроніка та сенсорна техніка”, “Інститут технічної теплофізики”, “Укрінфотех”, “Київська політехніка” та “Інтелектуальні інформаційні технології”. Зазначеними технопарками виконується 61 проєкт (54 інноваційних і 7 інвестиційних), реалізація проєктів підтримується державою згідно із Законом України “Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків”.

Протягом 2000–2004 рр. обсяг випуску технопарками інноваційної наукомісткої продукції становив 3,4 млрд грн (близько 11 % усієї інноваційної продукції України). Обсяг реалізованої інноваційної продукції технопарків у 2000–2001 рр. склав 176 млн грн, у 2002 р. – 607 млн грн, у 2003 р. – 1284 млн грн, у 2004 р. – понад 1787 млн грн. Усього за час дії спеціального режиму інноваційної та інвестиційної діяльності технопарків до бюджетів та державних цільових фондів було перераховано понад 252 млн грн (у 2000–2001 рр. – близько 10 млн грн, у 2002 р. – 35,5 млн грн, у 2003 р. – 90 млн грн, у 2004 р. – 116,5 млн грн). На сьогодні для виконання проєктів технопарками залучено інвестицій на суму майже 450 млн грн.

Водночас протягом 2000–2004 рр. на спеціальні рахунки виконавців проєктів було перераховано 202 млн грн податків, на спеціальні рахунки технопарків – 156 млн грн. Кошти, акумульовані на спецрахунках технопарків, відповідно до встановленого законом спеціального режиму інноваційної діяльності, використовуються тільки за цільовим призначенням: на розвиток науково-технічної інфраструктури технопарків та їх учасників, на створення, модернізацію і реконструкцію науково-технологічних та дослідно-експериментальних ділянок, придбання наукового і виробничого устаткування, проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, патентування розробок, купівлю ліцензій.

Зі спеціальних рахунків технопарків на цільове фінансування проєктів використано майже 105 млн грн, зі спеціальних рахунків виконавців проєктів – 304 млн грн. На проведення науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт, виробництво дослідних зразків технопарки витратили за

2000–2004 рр. понад 883 млн грн. Разом з тим внесок різних технопарків в інноваційний розвиток є дуже різним, оскільки деякі технопарки зареєстрували перші свої проекти тільки у 2004 р. На зовнішньому ринку технопарками реалізовано інноваційної продукції на суму 581 млн грн.

Загалом обсяг залучених технопарками інвестицій та відрахувань до Державного бюджету України, державних цільових фондів майже вдвічі перевищив обсяг наданих їм податкових та митних пільг. Це свідчить про достатню бюджетно-інвестиційну ефективність діяльності технопарків.

Інвестиційний клімат в Україні поки що залишається не дуже привабливим для інноваційної діяльності. Проте рушійною силою розвитку останньої є гостра суспільна потреба у розв'язанні багатьох економічних проблем. Однією з них є ефективність використання енергоресурсів. Необхідно за короткий час розробити політику суттєвого підвищення енергоефективності із залученням новітніх технологій, ринкових механізмів тощо. Сьогодні урядом поставлена ціль – скоротити залежність промисловості від споживання природного газу на 60 %, що частково може бути досягнуто якраз за рахунок енергозбереження, яке є ключовим аспектом і в розробленій Енергетичній стратегії України до 2030 р. Альтернативні технології можуть знизити енерговитрати та збільшити прибуток, сприятимуть процесу виконання програми реформування енергетичного сектора України.

Україна – одна з найбільших у світі енерготранзитних країн. Західні інвестори прихильно ставляться до участі в проектах із розвитку нафто- та газотранспортної інфраструктури. Проте вони готові брати участь у розробці та реалізації проектів, необхідних для реформування енергетичного сектора України, за умови достатніх комерційних та урядових гарантій, прозорого тендерного процесу тощо.

В Україні інвестиційно-інноваційна діяльність до березня 2005 р. регулювалася Законами України “Про плату за землю” (пільга: звільнення від земельного податку вітчизняних закладів науки і освіти, в яких здійснювалися перші етапи реалізації інноваційних проектів; інноваційні підприємства сплачували земельний податок у розмірі 50 % від чинної ставки оподаткування), “По податок на додану вартість” (пільга: від оподаткування ПДВ звільнялися операції з оплати вартості фундаментальних досліджень, науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, які здійснювалися за рахунок Державного бюджету України, а також вартість виконання проектно-конструкторських робіт, що виконувалися вітчизняними розробниками за контрактами з підприємствами суднобудівної промисловості. 50 % від суми ПДВ на операції з продажу товарів, пов'язаних із виконанням інноваційних проектів, залишалося в розпорядженні платника податків та зараховувалося на його спеціальний рахунок і використовувалося ним на фінансування інноваційної, науково-технічної діяльності), “Про оподаткування прибутку підприємств”, “Про інноваційну діяльність” (пільга: 50 % податку на прибуток, одержаного від виконання інноваційного проекту, залишалося в розпорядженні платника податку, зараховувалося на спеціальний рахунок і використовувалося на фінансування інноваційної,

---

науково-технічної діяльності та розширення власних науково-технологічних і дослідно-експериментальних баз, а також було дозволено застосування інноваційними підприємствами прискореної амортизації основних фондів), “Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технопарків” тощо. Окрім зазначеного, при ввезенні в Україну протягом терміну чинності свідоцтва про державну реєстрацію інноваційного проекту звільнялися від сплати ввізного мита сировина, матеріали, устаткування, обладнання, комплектуючі, призначені для використання технологічними парками, їхніми учасниками, дочірніми та спільними підприємствами.

Так, за даними ДПА України, обсяги наданих пільг за статтею “Наука і наукове обслуговування”, які зменшили надходження до державного бюджету, в 2003 р. становили 487 млн грн, у 2004 р. – 485 млн грн.

З 1 лютого 2006 р. почав діяти новий Закон України “Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків”, спрямований на створення системи надання технологічним паркам державної підтримки, яка буде реалізовуватися головним чином через механізм цільового субсидювання проектів технологічних парків. У законодавстві передбачено, що технологічні парки, їх учасники та спільні підприємства в процесі реалізації проектів технологічних парків застосовують прискорену амортизацію (норма прискореної амортизації основних фондів 3-ї та 4-ї груп – 20 %), а розрахунки за експортно-імпортними операціями, які здійснюються відповідно до проектів технологічних парків, можуть проводитися впродовж 150-ти календарних днів.

Досвід діяльності технологічних парків й інших інноваційних структур в Україні показав, що підготовка пропозицій з розвитку та підвищення ефективності їх діяльності, робота з удосконалення законодавства, а також розробка стратегії розвитку науки і інноваційної діяльності неефективна, оскільки:

- не визначено пріоритетні напрями діяльності інноваційних структур;
- не врегульовано права використання інтелектуальної власності та результатів наукової діяльності, отриманих за рахунок державного бюджету, використання науково-технічної інформації (науково-дослідні звіти, науково-технічна документація, інформація, що розповсюджується через Інтернет);
- недосконала система бухгалтерського обліку, зокрема щодо процедури обліковування об’єктів інтелектуальної власності, витрат на інвестиційні та інноваційні проекти, відсутня статистична звітність стосовно інвестиційно-інноваційної діяльності;
- відсутній контроль механізму нарахування і цільового використання коштів, що акумулюються на спецрахунках технологічних парків, за цільовим використанням товарів, які ввозяться в Україну для реалізації інвестиційних й інноваційних проектів.

– немає взаємопов’язаної системи антимонопольного, податкового, митного стимулювання інноваційно-інвестиційної діяльності, що не сприяє створенню національних інноваційних систем.

¹ *Кастельс М.* Информационная эпоха: экономика, общество и культура / Под ред. О. И. Шкаратана. – М.: ГУ ВШЭ, 2000. – 608 с.; *Економічна оцінка державних пріоритетів технологічного розвитку/* За ред. акад. НАН України В. М. Гейця. – К.: Ін-т екон. прогнозування НАН України, 2002. – 320 с.; *Азаров С. С.* Новая экономика и информационное общество // Вісник Ін-ту екон. прогнозування НАН України. – 2003. – С. 17–30.

² *Кастельс М.* Информационная эпоха: экономика, общество и культура / Под ред. О. И. Шкаратана. – М.: ГУ ВШЭ, 2000. – 608 с.

³ *Основные макроэкономические показатели стран СНГ, 1995–2000: Статистический сборник /* Межгосударственный статистический комитет СНГ. – М., 2001. – 138 с.

⁴ www.minfin.gov.ua.

⁵ *Крючкова І. В.* Структурні чинники розвитку економіки України: Монографія. – К.: Наукова думка, 2004. – 317 с.

⁶ Там само.

⁷ Там само.

⁸ <http://devdata.worldbank.org/data-query/>

⁹ www.ukrstat.gov.ua.

¹⁰ *Кузнєцова А. Я.* Фінансування інвестиційно-інноваційної діяльності: Монографія / Ін-т екон. прогнозування НАН України. – Л.: Львів. банк. ін-т НБУ, 2005. – 320 с.